

Жан де Ла Фонтен
ЖИВОТИЊЕ СЛУЖЕ ДА ПОУЧИМ ЉУДЕ

Приредила мср Милана Поучки
Илустровао Вук Дабетих

Издавач

Ваганар

За издавача

Милена Зукић, главна и одговорна уредница

Уредница

Мср Милана Поучки

Илустратор

Вук Даветић

Рецензенти

Проф. др Миомир Милинковић

Доц. др Жељка Јанковић

Уредник за ликовно и графичко обликовање

Бојан Ђорђевић, Атеље Студио, Београд

Преводилац

Драгослав Илић

Лектура и коректура

Мср Милана Поучки

Фотографија рукописа Жана де Ла Фонтена на форзецу

© Xtrasystole / Wikimedia Commons / CC-BY-SA-3.0

Copyright ©2021 Издавачка кућа ВАГАНАР

Издавање ове публикације подржало је Министарство
културе и информисања Републике Србије

**INSTITUT
FRANÇAIS**
Serbie

La publication de cet ouvrage bénéficie du Fonds „Danilo Kiš” de
l’Institut français de Serbie

Ово дело објављено је уз подршку Француског института у
Србији, у оквиру програма „Данило Киш”

Жан де Ла Фонтен
ЖИВОТИЊЕ СЛУЖЕ ДА ПОУЧИМ ЉУДЕ

Ваганар, 2021

Драга децо,

Участ искреног, реалног, духовитог и сатиричног Жана де Ла Фонтена, француског писца чији јубилеј 400 година од рођења славимо ове године, приредили смо књигу његових басни у стиху и наменили је родитељима и вама. Корист за вас који се тек упознајете са светом је неизмерна: кроз хумор, забаву, сажету, конкретну, јасну и динамичну алегоричну причу, у којој су главни јунаци персонификоване животиње, усвојићете пожељне образце понашања, непролазна морална начела, истинске животне вредности; научићете да разумете, процените и тумачите људе и њихове поступке; бићете подстакнути на размишљање и критичко сагледавање и развићете емпатију и осећај за оно што је суштински важно. А има ли значајнијег дара од књиге која ће одраслима помоћи да малишане изведу на прави пут, а вама посредством поуке пружити савет, утеху, наду и помоћ у ситуацијама са којима се можда по први пут срећете?

Схватићете: добронамерних савета, искрених прича, лековитих речи и пријатељских руку никада нећемо бити сити, а управо због тога басне Жана де Ла Фонтена неће престати да сијају и да буду драгоцене: послушните свако слово произашло из његовог пера. Поука ових басни је благотворна и биће вам потребна кроз живот – без обзира на број свећица који тренутно имате на рођенданској торти.

Мср Милана Поучки

ЈА ПЕВАМ ХЕРОЈЕ, ЕЗОПОВА ЧЕДА,
СВЕТ ЧИЈА СЕ ПОВЕСТ С НЕВЕРИЦОМ ГЛЕДА,
НО У ЊОЈ ЈЕ ЗБИЉА ШТО ИСТИНОМ ШИБА;
У МОМ ДЕЛУ ЗБОРЕ СВИ, ПА ЧАК И РИБА.
И ТО ШТО НАМ КАЖУ НЕК НАМ НАУК БУДЕ:
ЖИВОТИЊЕ СЛУЖЕ ДА ПОУЧИМ ЉУДЕ.

Лисица и рода

Лисица галантна позва једног дана
своју прију роду на ручак ко госта.
Лија је тврдица надалеко знана,
те је софра мала, такорећи проста,
рекло би се дан је Великог петка:
једна само чорба, па и она ретка.
Но сада се види куда ово води,
јер лукава служи у плитком тањиру;
рода дугим кљуном ни мрве да згоди,
лисица се смеје и руча на миру
и врх свега стиже
тањир да полиже.
Да јој се освети због преваре ове,
други пут ће рода лију да позове.
Овој већ унапред вода с уста тече,
увија се мало, напослетку рече:
„Нећу да се молим,
јер позиве волим.”

Када подне изби, а она већ стиже,
домаћицу роду у небеса диже.

галантан – *гарежљив*

софра – *сѝо*

згодити – *ѝојодити*

Је ли ручак готов, то много не мари –
јер где је та лија што добро не вари?!
Мирис ситног меса ноздрве јој шири:
ал' ће да се спери!

Но убрзо њени одоше рачуни
и кисело лице поста пред открићем –
сад је ред на роду да је мало збуну,
па служи у суду са уским грлићем.
Родин кљун пролази, а лисица стоји,
гледа покуњено, од муке се зноји,
јер до јела њушка лукаве гошће
не може да доспе.

Најзад пуна стида и празног стомака,
оборена ува, подвијена репа,
кренула је кући преко каљавог сокака.

Варалице, за вас поука је лепа:
ко преваром плати
тако му се врати.

*спирити – ѿѿрошиѿи
за крајко време*

*каљав – уѿрљан
блаѿом*

Поуку ове басне можемо
изрећи и посредством
народних мудрости:

*Ко друјом јаму која сам у њу
ујада и Не чини друјима оно
што не желиш да они учине
теби.*

Смрт и горосеча

Бедни горосеча, сав прекривен грањем,
под теретом дрва и лета такође,
пун уздаха, згрбљен, гега с очајањем
у димљиву своју колибу да дође.

Од умора више не могао да крене,
спусти бреме, мисли на живот пун беде.
Какво задовољство откад је на свету?
Зашто обиграва округлу планету?

Кашто хлеба и никада мира:
жена, деца, војска, дај порезе, бира...
Кулук, зеленаши себичнога лика –
све то чини патње галерију слика.
„Ходи, смрти”, викну. Она одмах стиже,
пита зашто зове и приђе му ближе.
„Звао сам да бреме помогнеш ми дићи,
моћи ћеш и после куд си пошла стићи.”

Да. Смрт лечи бољку сваку,
ал’ остан’мо где је ко;
боље пати, но у раку,
девиза је људска то.

горосеча – *дрвосеча*

бреме – *шерет*

кулук – *невоља*

зеленаш – *камаџник*

девиза – *руководеће
начело*

Басна о горосечи те учи да
устанеш сваки пут кад паднеш
– сутра је нови дан, пред тобом
су многе могућности којих
можда ниси свестан, а на теби
је да се не предаш лошем
тренутку и да се бориш.

Шарлатан

Свет је овај препун разних шарлатана.
Та научна грана
имала је увек мајсторе заната.
Један се с трибине руго Акерону,

други објављиво стотином плаката

да је ништа мање раван Цицерону.

Један од последњих тако се осмели:

у беседи да је ненадмашан, вели,

говорништву сваког научиће ђака,

незналицу црну, сељака, глупака,

животињу сваку, коња, краву, јарца,

па чак и магарца.

„Да, господо, глупог магарца ми дајте,

од њега ћу славног прелата да створим,

с поносом мантију да понесе, знајте –

озбиљно говорим.”

То краљ чу и позва овога брбљивца.

„Имам”, рече, „једног аркадијског сивца,

хтео би беседник да буде од реда.”

„Величанство само заповеда”,

шарлатан ће на то. И капару доби

шарлатан – варалица

Акерон – река у ђаклу

*Цицерон – римски
говорник и државник*

*прелат – црквени
достојанственик у
католичкој цркви*

*мантија –
свештеничка одора*

аркадијски – сеоски

с обавезом да кроз десет пуних лета
краљевог магарца сасвим оспособи,
иначе пристаје да на трг одшета
с омчом око врата и обешен буде
достојно овенчан ушима магарца.

Да смрт само може да спере ту страву,
на крају се виде из суђења цела.

Јеси слаб, ил' моћан, по горњему праву,
осуда је твоја црна или бела.

Свет је препун хвалисаваца који
обећавају
немогуће ствари.
Послушај људе шта говоре, али
гледај шта раде.

омча – *йейља од*
конойца

овенчати – *окиийийи се.*